

[Edel Saunte.]

og at skibsførerne havde udtalt sig i overensstemmelse med deres overbevisning, da de underskrev erklæringen af 11. marts. Her er de ganske vist i modstrid med kaptajnerne, der hævder, at de har givet udtryk for deres misfornøjelse med at underskrive erklæring 2, og at man — det vil sige de personer, der i øvrigt havde været med til mødet — måtte have været klar over, at det var var „for husets skyld“, de skrev under. Men disse udtryk kan jo ikke være gået videre til ministeren, da de, der talte med ham, har og også denne gang havde den opfattelse, at det var rigtigt, hvad kaptajnerne erklærede. Man må gå ud fra, at direktør Christiansen og vicedirektør Jensen, hvis man overhovedet har drøftet kaptajnernes reaktion over for erklæring 2, ikke kan have sagt andet til ministeren end det, de nu siger til dommerudvalget, nemlig at det var deres opfattelse, at skibsførerne udtalte sig efter deres overbevisning. Hvis dette er korrekt — og det er det efter de forklaringer, der er afgivet — kan straffelovens § 163 ikke anvendes.

Straffelovens § 150, der taler om tvang, kan efter min mening heller ikke anvendes. Skibsførerne har ikke på nogen måde følt sig tvunget; det har de alle som én benægtet. Det, der fik dem til at underskrive, var en almindelig følelse af, at deres rederi så nok ville have større chance for at få bygget de skibe, som de ønskede til vintersejladsen, nemlig isforstærkede nye skibe mage til „Hans Hedtoft“. Dette skib var projekteret i tiden fra maj 1956 til oktober 1956, og med finansudvalgets samtykke bestilt og påbegyndt i november 1956, altså et halvt år inden erklæringernes oprettelse, og skibsførerne kendte dette skibs indretning.

Når ministeren således medvirkede til en erklæring, hvis indhold efter Handelens embedsmænds og efter styrelsesrådets opfattelse var saglig rigtigt, en erklæring, der ikke var fremskaffet ved tvang, tror jeg ikke, nogen domstol vil kunne dømme minister Kjærboel for overtrædelse af nogen af de paragraffer, der kan være tale om. Jeg mener derfor, at det ville være i strid med væsentlige retsprincipper, hvis det høje ting tillod tiltale rejst på dette punkt.

Punkt 2 deler sig i a og b, men desuagtet vil jeg behandle det under ét. Jeg går ud

fra, at det, man har tænkt på, er straffelovens § 157, der straffer for grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed.

Om der bør rejses tiltale her, må efter min overbevisning helt afhænge af, om man mener, det er muligt at bevise, at ministeren da dels har kendt den første erklærings eksistens, dels — hvis man går ud fra, at han har kendt den — har anset forskellen mellem de to erklæringer for så væsentlig, at han burde have gjort det høje ting bekendt med den første erklærings eksistens. Først hvis begge disse betingelser er opfyldt, vil der kunne finde en domfældelse sted for „grov“ forsømmelse — der er jo ikke i denne sag tale om „oftere gentagen“.

Hvilke beviser vil en anklager nu kunne føre frem mod minister Kjærboels konsekvent fastholdte benægtelse af, at han har vidst, at der fandtes en erklæring af 8. marts underskrevet endeligt af kaptajnerne og med et indhold, der på væsentlige punkter var i strid med erklæring 2?

Vi har faktisk kun direktør Christiansens forklaringer. Hvor sikre og ensartede er nu de, og på hvilke yderligere forklaringer kan de støttes?

Vi erindrer, at sagen startede med, at Handelens direktion hævdede, at erklæring 1 var afleveret i et møde kl. 11³⁰, og at dette møde måtte have været mandag den 11. marts 1957. Mod ministerens oplysning om, at han kunne bevise, at dette møde var blevet aflyst, måtte man opgive denne forklaring. Man erkendte senere, at erklæring 1 aldrig var overgivet til ministeren, og at han altså, så vidt man erindrede, ikke havde haft den. Derefter træder dommerudvalget i virksomhed, og vi har nu en række stenografiske referater af direktørens forklaringer.

Den første gang direktøren afhøres, siger han efter det stenografiske referat pag. 54:

„Jeg kunne meget bedre tænke mig, at jeg mandag morgen har talt med Kjærboel, har læst op for ham, hvad der stod.“

Og i samme afhøring pag. 55:

„Jeg mener, at jeg har ringet ham op mandag morgen og sagt: „Nu er vi klar.““

Og på pag. 56 på formandens forespørgsel:

„Hvad sagde ministeren til Dem den 11., da De talte med ham og viste ham erklæringen eller læste den op? Gav han